

นิทานสุภาษิตจีน (137)

成语故事 (一百三十七)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 胡服骑射 / 胡服騎射 hú fú qí shè (หู ฟู่ ฉี เฉ่อ) โดย คำว่า 胡 hú (หู) แปลว่า ชาวต่างชาติ ชนเผ่าเลี้ยงสัตว์เร่ร่อนทางเหนือ 服 fú (ฝู่) แปลว่า เสื้อผ้า ชุด 骑 / 騎 qí (ฉี) แปลว่า ซี่ ม้า นักรบทหารม้า 射 shè (เฉ่อ) แปลว่า ยิง ยิงธนู ยิงธนูจากบนหลังม้า เมื่อนำมารวมกันแปลว่า ชุดนักรบและการยิงธนูของทหารม้าของชาวต่างชาติ เป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบกับ การไม่อายุที่ จะเรียนรู้ หรือเลียนแบบผู้ที่ไม่เหมือนว่า ดีกว่า รายละเอียดดูตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตนี้

จีนในยุคสมัยรัฐศึก 战国 / 戰國 Zhàn Guó (จ้านกั๋ว) เป็นยุคที่แผ่นดินแตกแยกออกเป็นก๊กเป็นเหล่าตลอดกว่าสองร้อยปี เกิดสงครามชิงแผ่นดินกันนับครั้งไม่ถ้วน รัฐใหญ่น้อยเกิดและดับสูญก็มีมากมาย รัฐที่ไม่ต้องการดับสูญก็ต้องหาทางพัฒนาตนเอง สร้างรัฐของตนให้เข้มแข็ง หนึ่งในรัฐดังกล่าวก็คือรัฐจ้าว 赵国 / 趙國 Zhào Guó (จ้าวกั๋ว) รัฐจ้าวเป็นรัฐเล็กทางเหนือ ตะวันตกก็ติดกับรัฐฉิน ตะวันออกก็ติดกับรัฐฉี ทางเหนือติดกับดินแดนของชนเผ่าเลี้ยงสัตว์เร่ร่อน ทางใต้ติดกับรัฐเว่ย เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้รัฐจ้าวมักถูกรัฐที่แข็งแกร่งกว่ารังแก และใช้เป็นหมากในทางการเมืองอยู่เสมอ ยิ่งมา

(ที่มาภาพ : <https://image.baidu.com>)

ในช่วงกลางๆ ของยุคสมัยรัฐศึก รัฐจ้าวก็ยิ่งอ่อนแอลงเป็นอย่างมาก ต้องเสียดินแดนต่างๆ ไปมากมาย แม้แต่พวกชนเผ่าเลี้ยงสัตว์เร่ร่อนทางเหนือก็มักจะมาปล้นชิงทรัพย์สมบัติและไล่ต้อนผู้คนอยู่เสมอๆ จนเจ้าผู้ครองรัฐองค์ใหม่พระนามว่า จ้าวอู่หลิงหวัง 赵武灵王 / 趙武靈王 Zhào wǔ líng wáng ได้ตระหนักถึงภัยอันตรายนี้ดี พระองค์จึงตัดสินใจที่จะปฏิรูปประเทศและปรับปรุงกองทัพเสียใหม่โดยครั้งหนึ่ง เมื่อพระองค์นำทัพออกรบป้องกัน

การรุกของชนเผ่าเลี้ยงสัตว์เร่ร่อนทางเหนือ พระองค์พบว่ากองทัพของตนสู้กองทัพม้าของข้าศึกไม่ได้เลย เมื่อพิจารณาดูอย่างรอบคอบแล้ว ก็พบว่า ที่กองทัพม้าของตนรบแพ้ ก็เพราะชาวจีนในสมัยนั้นนิยมห่มผ้าฝืนไคและเทอะทะ เมื่อมาเป็นทหารม้า ก็ยังคงแต่งตัวเช่นนั้นอยู่ ทำให้เมื่ออยู่บนหลังม้า ก็ขาดความคล่องตัวไป และเหล่าทหารม้าของข้าศึกเชี่ยวชาญการยิงธนูบนหลังม้าเป็นอย่างดี ในขณะที่กองทัพม้าของตนกลับใช้แต่ทอก ดาบ และจ้าว ทำให้เสียเปรียบข้าศึกที่แต่งตัวกะทัดรัด เมื่อพระองค์เสร็จศึกแล้ว ก็เลยสั่งให้มีการปฏิรูปชุดนักรบเสียใหม่ โดยให้เลียนแบบชุดนักรบของชนเผ่าเร่ร่อน ก็คือกางเกงขายาว เสื้อแขนสั้น มัดเอว เมื่อเหล่าขุนนางผู้ใหญ่รู้เข้า ต่างก็ออกมาต่อต้านอย่างหนัก โดยต่างก็ชี้ว่า อันชนชาติจีนนั้นมีความธรรมสูงส่งเหนือกว่าเหล่าป่าเถื่อนนั้น ครั้นจะให้เลียนแบบแต่งชุดพวกเขาเช่นนี้แล้ว จะเอาหน้าไปซุกไว้ที่ไหน ตายไปจะไปเจอหน้าบรรพชนได้อย่างไร การปฏิรูปชุดนักรบครั้งนี้ได้รับการต่อต้านแม้กระทั่งเชื้อพระวงศ์ก็ร่วมต่อต้านด้วย โดยพระเจ้าอาของเขาก็อ้างเจ็บป่วยไม่มาเข้าเฝ้าตั้งเคย พระองค์จึงต้องไปชี้แจงสาเหตุ และอธิบายถึงความจำเป็นด้วยพระองค์เอง พร้อมทั้งกล่าวว่า หากแม้แต่เหล่าเชื้อพระวงศ์ก็ยังต่อต้านเช่นนี้แล้ว ข้าราชการ แม้ทัพนายกองก็คงจะไม่ยอมทำตาม เห็นที่บ้านเมืองนี้คงต้องสูญสิ้นในไม่ช้านี้เป็นแน่ เมื่อเหล่าเชื้อพระวงศ์ครุ่นคิดอย่างละเอียดแล้ว ก็เห็นว่าความอยู่รอดของประเทศชาติสำคัญกว่าการเสียหน้าอับอาย ดังนั้นจึงพากันสวมใส่ชุดใหม่ดังกล่าวเมื่อเป็นเช่นนี้ทั่วทั้งรัฐจ้าวก็เกิดการปฏิรูปชุดนักรบกันครั้งใหญ่ และนำวิธีการรบอันคล่องแคล่วของชนเผ่าเร่ร่อนมาใช้ ภายในระยะสิบปี รัฐจ้าวก็กลับมาผงาดขึ้นเป็นหนึ่งในเจ็ดรัฐผู้แข็งแกร่งแห่งยุครัฐศึก

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 不要固执, 要懂得学习别人的长处, 也要勇于改革。

成語比喻: 不要固執, 要懂得學習別人的長處, 也要勇於改革。

Chéngyǔ bǐyù: Búyào gùzhí, yào dǒngdé xuéxí biérén de chángchù, yě yào yǒngyú gǎigé.

เฉิงยฺหวี่บี้ยฺวี่: บู้เหยา กู้จื่อ, เหยา ไตงเตอ เสวสี เบียเหริน เตอะ ฉางชู่, เหยา เหยา หย่งยฺหวี่ ไก่ก้อ สุภาษิตเปรียบเทียบว่า ต้องไม่ตื้อตึงดักดาน ต้องรู้จักเรียนรู้จุดแข็งของคนอื่น และต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

我们公司经营不利, 多年亏损。那我们要借用胡服骑射的故事来改革我们的公司。

我們公司經營不利, 多年虧損。那我們要借用胡服騎射的故事來改革我們的公司。

Wǒmen gōngsī jīngyíng búlì, duō nián kuīsǔn. Nà wǒmen yào jièyòng hú fú qí shè de gùshi lái gǎigé wǒmen de gōngsī.

หฺว่วเหมิน กงซือ จิงยฺยง บู้ลี่, ตัวเหมียน คุยสุ่น. น้า หว่วเหมิน เหยา เจียโย่ง หู ฟู่ ฉี่ ฉื่อ เตอะ กู้จื่อ ไหล ไก่ก้อ หว่วเหมิน เตอะ กงซือ.

บริษัทของเรามีผลประกอบการไม่ดี ขาดทุนมาหลายปี ดังนั้นเราต้องใช้เรื่องราวของชุดรบทหารม้าของต่างชาติ มาปฎิบัติบริษัทของพวกเรา

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง